

Sygn. akt V Ca 405/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Zbigniew Podedworny
-----------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko B. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim

z dnia 8 grudnia 2020 r., sygn. akt I C 1754/19

1. oddala apelację;
2. zasądza od A. S. na rzecz B. S. kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Zbigniew Podedworny

Sygn. akt V Ca 405/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31 marca 2022 r.

22 października 2019 r. powód A. S. złożył Sądzie Rejonowym pozew przeciwko B. S., w którym domagał się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 20.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 października 2019 r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł on o zwrot kosztów procesu według norm przepisanych.

A. S. wskazywał, że pozwana jest jego krewną. Dalej wyjaśniał on, że w grudniu 2012 r., w związku z pogorszeniem się jego stanu zdrowia, za namową B. S. sporządził testament notarialny powołującego do spadku po nim osobę pozwanej. Dodatkowo w tym samym czasie przekazać miał on B. S. kwotę 20.000,00 zł, która miała posłużyć pozwanej na sfinansowanie kosztów jego pogrzebu. Kontynuując wywodził on dalej, że niesatysfakcjonująca go postawa pozwanej względem jego osoby już po sporządzeniu testamentu skłoniła go do odwołania w/w testamentu. Jednocześnie jego życzeniem przestało być to, aby po jego śmierci, nawiasem mówiąc, której perspektywa szczęśliwie oddaliła się, pochówek organizowała jego dzisiejsza przeciwniczka procesowa. W tym stanie rzeczy opisywał on następnie, że

pismem z dnia 25 stycznia 2019 r. zażądał od B. S. zwrotu przekazanej jej wcześniej kwoty 20.000 zł, do czego jednak nigdy nie doszło.

Zajmując stanowisko w sprawie pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

B. S. zaprzeczała podstawowym twierdzeniom powoda stanowiącymi podstawę sformułowanego przez niego żądania zapłaty. Mianowicie kwestionowała ona to, ażeby kiedykolwiek otrzymała od A. S. jakiegokolwiek sumę pieniężną, w tym kwotę 20.000,00 zł na zorganizowanie pogrzebu powoda. Co więcej podważała ona to, aby dostała od A. S. wezwanie do zapłaty kwoty 20.000 zł sygnowane datą 24 stycznia 2019 r. W dalszej kolejności pozwana negowała zarzuty pod swoim adresem dotyczące negatywnego obrazu wzajemnych relacji z powodem, przeciwstawiając im obraz własnego zaangażowania w pomoc swemu kuzynowi, oraz nieprzejawienia przezeń zainteresowania dziedziczeniem po A. S.. W końcu pozwoliła ona sobie na ocenę postawy życiowej powoda wskazującej jej zdaniem na skłonność do prowokowania sytuacji konfliktowych, roszczeniowość, itp.

W dacie zamknięcia rozprawy pozwana rozszerzyła żądanie zwrotu kosztów procesu w ten sposób, że wniosła o zasądzenie kwoty 4.878,00 zł tytułem kosztów wynagrodzenia radcowskiego, oraz kwoty 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej uiszczonej w związku ze złożeniem dokumentu pełnomocnictwa.

Wyrokiem z dnia 08 grudnia 2020 r. Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim w punkcie 1 oddalił powództwo; w punkcie 2 zasądził od A. S. na rzecz B. S. kwotę 3.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód, zaskarżając wyrok Sądu I instancji w całości jednocześnie zarzucając mu:

1. art. 233 k.p.c. polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie materiału dowodowego zebranego przez Sąd I instancji co doprowadziło do wydania wyroku krzywdzącego dla powoda
2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 5 k.c. poprzez jego nie zastosowanie i nie uwzględnienie przy wyrokowaniu zasad współżycia społecznego.

Wobec powyższego powód wniósł o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych za I i II instancję.

W odpowiedzi na apelację powoda pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy mając na względzie treść art. 327¹ § 2 k.p.c. oraz art. 387 § 2¹ k.p.c. ustalił i zważył co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie, gdyż zarzuty, na których się opierała nie mogły prowadzić do wzruszenia zakwestionowanego wyroku. Zdaniem Sądu Okręgowego zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego odpowiada prawu. Sąd Rejonowy nie dopuścił się żadnego z zarzucanych mu uchybień, a wyrok Sądu I instancji zarówno, co do podstawy faktycznej, jak i prawnej jest w ocenie Sądu Odwoławczego trafny i zasługuje na pełną akceptację. Postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone wszechstronnie i wnikliwie, a do ustalonego stanu faktycznego zastosowane zostały właściwe przepisy prawa materialnego, które poddano prawidłowej subsumpcji. Stąd też, w niniejszej sprawie Sąd II instancji na podstawie art. 382 k.p.c. przyjął ustalenia faktyczne i wnioski prawne Sądu Rejonowego jako swoje własne.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c., wskazać należy, że jest on całkowicie chybiony. Przepis ten przyznaje sądowi swobodę w ocenie zebranego materiału dowodowego, zaś zarzut naruszenia tego uprawnienia tylko

wtedy można uznać za usprawiedliwiony, jeżeli sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki bądź doświadczeniem życiowym. Dla skuteczności zarzutu naruszenia ww. przepisu nie wystarcza samo twierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. Jeżeli zaś z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00). Natomiast nie czyni zarzutu tego skutecznym przedstawianie przez skarżącego własnej wizji stanu faktycznego w sprawie, opartej na dokonanej przez siebie odmiennej ocenie dowodów, a nawet możliwość w równym stopniu wyciągnięcia na podstawie tego samego materiału dowodowego odmiennych wniosków (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 lipca 2008 r. VI ACa 306/08, Legalis 121397).

Jak prawidłowo zauważył Sąd Rejonowy powód upatrując źródła swojego roszczenia w przepisie art. 410 § 1 i 2 k.c., miał przede wszystkim obowiązek wykazania, że spełnił świadczenie na rzecz B. S. polegające na przekazaniu jej kwoty 20.000,00 zł, dopiero gdyby wykazał powyższą okoliczność to w dalszej kolejności przedmiotem dowodzenia powoda mogły być dopiero kolejne istotne fakty, jak ten, że pozwana miała świadomość tego, że powód oczekuje od niej, że za powołaną sumę w przyszłości wyprawi mu pogrzeb, że porozumienie to nie było umową, czy to, że A. S. pozostaje obecnie w konflikcie z pozwaną i nie chce by po jego śmierci zajmowała się ona jego pochówkiem.

Natomiast analizując materiał zgromadzony w aktach sprawy dojść należy do przekonania, iż powód nie udowodnił, iż przysługuje mu jakiegokolwiek roszczenie względem pozwanej, nie wykazał, bowiem istnienia przedmiotowej wierzytelności. Powód nie przedłożył żadnych dowodów w celu wykazania zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia, a to na nim zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w art. 6 k.c. spoczywał ten obowiązek. Zgodnie bowiem z treścią powyższego przepisu ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepisowi temu odpowiada treść art. 232 k.p.c., według którego strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W tym miejscu na aprobatę zasługuje stanowisko zawarte w wyrok SN z dnia 7 listopada 2007r., II CSK 293/07, z którego wynika, iż ciężar dowodu w rozumieniu art. 6 k.c. polega z jednej strony na obciążeniu strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności.

Jak prawidłowo wskazał Sąd Rejonowy przekazania środków pieniężnych nie dowodzą w sposób wystarczający zeznania samego powoda, które w gruncie rzeczy były jedynym powołanym przez niego dowodem na to, że taki fakt miał miejsce. Wypowiedź ta pozbawiona możliwości odniesienia jej do innych bardziej obiektywnych środków dowodowych w postaci, chociażby pokwitowania lub innych dokumentów, czy zeznań świadków, pełna nieścisłości, luk, i niezwykle ogólnikowa.

Zauważyć należy, iż powód zeznając na rozprawie w dniu 08 grudnia 2020 r. nie był w stanie wyjaśnić skąd dysponował kwotą 20 000 zł. Pierwotnie wskazywał bowiem, iż otrzymał je od Sądu (nie precyzując przy tym z jakiego tytułu je otrzymał), następnie stwierdził, iż przedmiotową kwotę zaoszczędził. Powód nie był również w stanie wyjaśnić w jakich okolicznościach doszło do przekazania owych środków finansowych. Natomiast z zeznań pozwanej wynikało, iż A. S. nie przekazał jej żadnej kwoty pieniężnej na zorganizowanie jego pogrzebu czy też na jakikolwiek inny cel. Omawianego wcześniejszego transferu pieniędzy od powoda na rzecz pozwanej nie potwierdza także ich wzajemna korespondencja wymieniona w drodze wiadomości SMS. Również dowodem na przekazanie pozwanej pieniędzy nie mogło być wezwanie do zapłaty z dnia 25 stycznia 2019 r. (k.11), albowiem pismo to wykazuje tylko tyle, że takie oświadczenie pod jej adresem zostało przez niego złożone. Zgodnie z kolei z dominującą linią orzecniczą w obecnie obowiązującym stanie prawnym to strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Rzeczą Sądu nie jest zarządzenie dochodzenia w celu uzupełnienia bądź wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6 – 7/76).

Wbrew stanowisku apelującego, w niniejszej sprawie brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa w oparciu o zasady współzycia społecznego (art. 5 k.c.). Przede wszystkim trzeba zauważyć, że na naruszenie zasad współzycia społecznego, nie może powoływać się ten, kto swoim działaniem również zasady te narusza (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011r., sygn. akt I PK 135/10, LEX Nr 794776). Zatem skoro powód nie udowodnił, aby przekazał pozwanej jakiegokolwiek środki finansowe, to uznać należy, iż nieuzasadnione było roszczenie powoda o zwrotu nienależnego świadczenia. Natomiast takie działanie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Tym samym uznać należy, iż kierowanie się zasadami współzycia społecznego w celu uwzględnienia interesu jednej ze stron, nie może tym samym prowadzić do rozstrzygnięcia całkowicie pomijającego sytuację drugiej strony i prowadzącego do jej istotnego pokrzywdzenia. W związku z czym uznać należy, iż materiał dowodowy nie dostarcza podstaw do przyjęcia, że po stronie powoda zachodzą szczególne okoliczności, uzasadniające uwzględnienie powództwa.

Zgodnie bowiem z dominującą linią orzecniczą zasady współzycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c. są pojęciem pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności danej sprawy i w takim całościowym ujęciu wyznaczają podstawy, granice i kierunki jej rozstrzygnięcia w wyjątkowych sytuacjach, które przepis ten ma na względzie. Dlatego dla zastosowania art. 5 k.c. konieczna jest ocena całokształtu szczególnych okoliczności danego wypadku w ścisłym powiązaniu nadużycia prawa z konkretnym stanem faktycznym (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2019 r., sygn. akt I CSK 271/19).

Z tych też względów za chybiony uznać należy też zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy treści art. 5 k.c.

Mając powyższe na uwadze, wobec bezzasadności zarzutów apelacji podlegała ona oddaleniu zgodnie z art. 385 k.p.c. (pkt. 1)

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Na wysokość kosztów w instancji odwoławczej złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w postępowaniu przez sądem drugiej instancji ustalona na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (pkt. 2).

Zbigniew Podedworny